

MV858K Evropské správní právo

1. přednáška
JUDr. Lukáš Potěšil, Ph.D.
9. 3. 2022

Program přednášky

- Pojem „evropské správní právo“
- Europeizace národního (domácího) správního práva
- Pojetí europeizace v domácím právním řádu
- Rada Evropy a Evropská unie

Evropské správní právo

1. **SP EU – součást práva EU**, a) inspiruje („nuceně“) vnitrostátní právní úpravu, b) inspiruje se vnitrostátní právní úpravou; **právo EU + orgány EU/ vnitrostátní právo + orgány čl. států** (tzv. víceúrovňová správa) – přímí a nepřímí vykonavatelé, evropské sítě **vliv EU a práva EU**, tzv. víceúrovňová správa (P. Craig)
2. **SP společného evropského správního prostoru** – spolupráce na administrativní úrovni, **přeshraniční spolupráce**
3. **Společné principy a hodnoty, jakož i instituty SP v Evropě** – *ius commune* – vzájemné ovlivňování, řízené/usměřňované **RE**
4. **správní právo evropských států**
5. **europizované (národní) správní právo** (poslední část přednášky)

Europeizace

- ❑ **Europeizace** (evropeizace, europeanizace) – vnímání a přijímání společných evropských požadavků, hodnot, trendů, norem, judikatury a jejich promítnutí do jednotlivých národních (s)právních řádů; sbližování, odstraňování rozdílů
- ❑ Budování, šíření, institucionalizace formálních a neformálních pravidel, postupů, stylů, ..., způsobů „jak věci dělat“

Europeizace

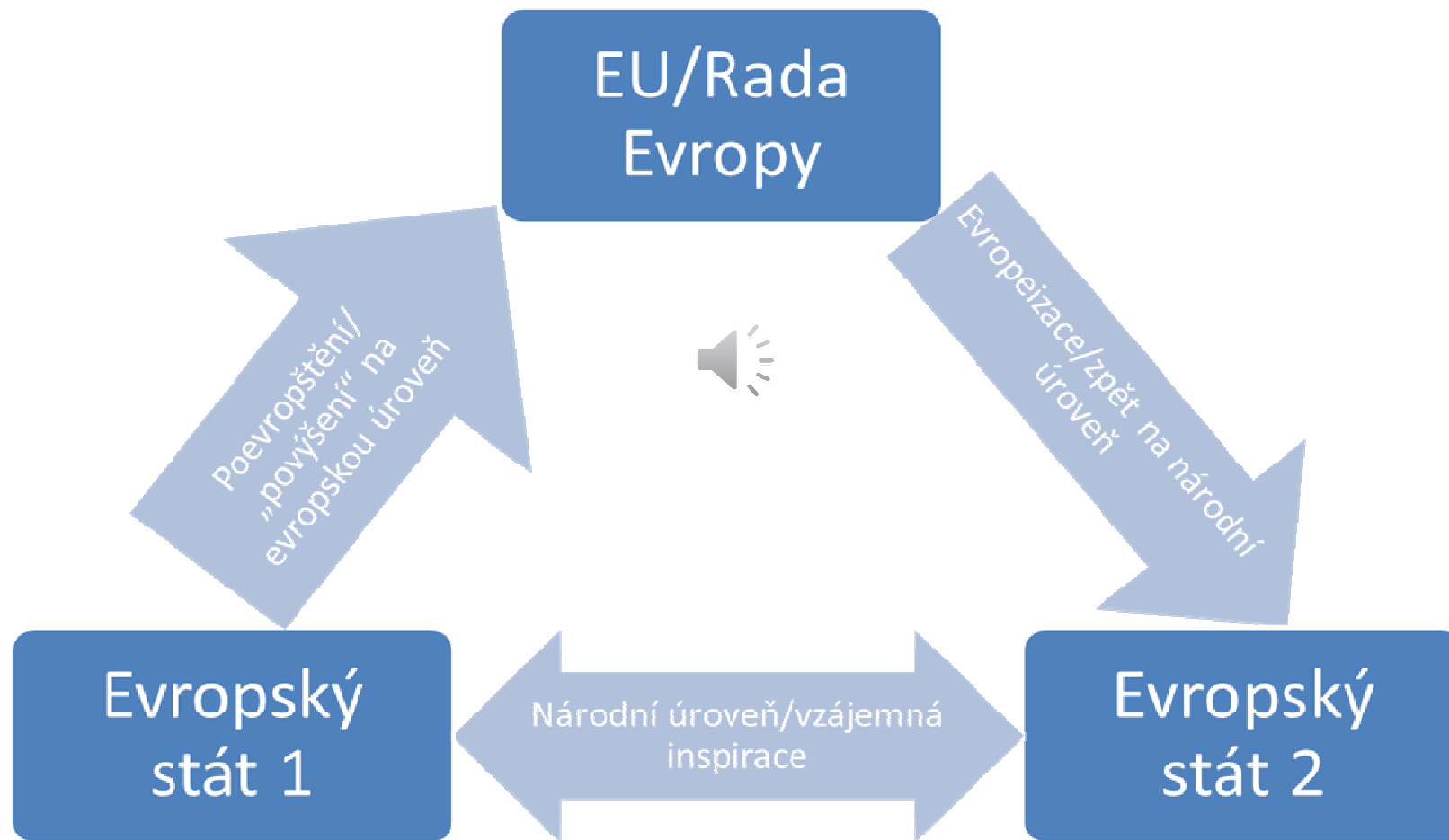
- 🔊 **Pasivní** – nechat se ovlivňovat okolními evropskými právními úpravami, naplňovat požadavky práva EU
- 🔊 **Aktivní** – ovlivňovat okolní právní úpravy
- 🔊 **Dynamická** (proces, uskutečňování) **x** **statická** (výsledek)
- 🔊 **Právní** (ovlivnění právní úpravy) **x** **mimoprávní** (realita, praxe, tzv. evropský pohled)
- 🔊 **Integrační proces do EU a RE**
 - **Regionální globalizace?** – globální správní právo
 - **Horizontální x vertikální (vzestupná a sestupná)**

Europeizace

- ❑ Stejná právní úprava (harmonizace)
- ❑ Stejně (sdílené) principy, hodnoty, instituty
- ❑ Státy v Evropě (1.) nabízejí principy, jsou (2.) přebírány na evropské úrovni a dále (3.) distribuovány v Evropě

Europeizace

Europeizace

□ Inspirační základny:

- Europeizace **dobrovolná** – RE (neprávní aspekty), podobnost
- Europeizace **nucená** – EU (právní aspekty – povinnost), shodnost až jednotnost, „*prohlubující se europeizace*“, vliv EU na přípravu a implementaci členskými státy
- Původně bylo odlišné zaměření (lidská práva x trh)

Rada Evropy

- ❑ Mezinárodní organizace (1949) - statut
- **Orgány:** Výbor ministrů, Parlamentní shromáždění, Kongres místních a regionálních samospráv (+ ESLP)
- **Dokumenty:** rezoluce a doporučení (pro čl. státy)
- Soft-law (*peer pressure*), RE si ale může vyžádat zprávu o plnění
- **Právní europeizace:**
 - ❑ EÚLP (č. 209/1992 Sb.) + ESLP
 - ❑ ECHMS (č. 181/1999 Sb.)
 - ❑ ESCH (č. 14/2000 Sb.)

Rada Evropy

□ Obsahový vývoj soft-law RE

1. 70. léta, první generace – ochrana práv jednotlivců vůči správní činnosti; (77) 31, (80) 2, (81) 19, (89) 8, (91) 1
2. 90. léta, druhá generace – pozornost věnována vykonavatelům veřejné správy a úředním osobám (*zodpovědnost a přístup k dokumentům, osobní údaje*); (2000) 6, (2000) 10
3. Po roce 2000, třetí generace – správní soudnictví; (2001) 9, (2003) 16, (2004) 20

Projevy europeizace

- Požadavek **loajality** (čl. 4/3 SEU)
- **Implementace**: a) **legislativní** (přizpůsobení obsahu vnitrostátní úpravy – zákon, prováděcí předpis, **odstraňování možných rozporů**), b) **aplikační** (soudy a správní orgány, **eurokonformní výklad**, aplikační přednost aktů EU)
- Dopad především na **tzv. zvláštní část SP**, P/Po subjektů a správních orgánů
- **Transpozice** (směrnice – promítnutí) x **adaptace** (nařízení – přizpůsobení)

Projevy europeizace

Legislativní pravidla vlády

- Čl. 2 odst. 3 (Při implementaci práva Evropské unie se postupuje rovněž podle **Metodických pokynů pro zajišťování prací při plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii**)
- Mj. posuzovat u návrhů soulad s předpisy práva EU – **OKOM**
- Slučitelnost i s judikaturou SDEU, jakož i s obecnými právními zásadami práva EU
- **Rozdílová tabulka:** obsahuje na jedné straně buď úplné znění ustanovení nebo charakteristiku obsahu tohoto ustanovení, a na druhé straně tomu odpovídající úplné znění normativního ustanovení předpisu EU
- **„podtržítko“ a CELEX:** V textu každého návrhu se vyznačí ta ustanovení, jimiž je zajišťována transpozice, adaptace nebo jiná implementace, a to jejich podtržením, a pod tato ustanovení se na levé straně uvede identifikační číslo (CELEX) příslušného předpisu EU

Projevy europeizace

Legislativní pravidla vlády

- Čl. 48 odst. 2 až 4
- Je-li právním předpisem prováděno přizpůsobení právního řádu **přímo použitelnému předpisu** Evropské unie, začátek úvodního ustanovení právního předpisu zní: „Tento zákon (Toto nařízení, Tato vyhláška) upravuje v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie)“ (v poznámce pod čarou č. X se uvede citace tohoto předpisu)
- Je-li právním předpisem promítnuta do právního předpisu celá **směrnice** Evropské unie nebo její podstatná část a toto promítnutí směrnice se týká podstatné části právního předpisu, začátek úvodního ustanovení právního předpisu zní: „Tento zákon (Toto nařízení, Tato vyhláška) zapracovává příslušné předpisy Evropské unie) a upravuje
- Je-li právním předpisem prováděno jak přizpůsobení právního řádu přímo použitelnému předpisu Evropské unie, tak je jím promítána do právního předpisu celá směrnice Evropské unie nebo její podstatná část, začátek úvodního ustanovení právního předpisu zní: „Tento zákon (Toto nařízení, Tato vyhláška) zapracovává příslušné předpisy Evropské unie), zároveň navazuje na přímo použitelný předpis Evropské unie) a upravuje

Projevy europeizace i ve správním trestání

- Pravidla chování v nařízení – dodává se, že stanovené vnitrostátní sankce mají být **účinné, přiměřené a odrazující**
- **Jak to vypadá v praxi?**

*Osoba, která uvedla na trh detergent, který nesplňuje omezení obsahu fosforečnanů a jiných sloučenin fosforu stanovená **přímo použitelným předpisem Evropské unie o detergencích**²⁸), se dopustí přestupku tím, že nestáhne takový detergent z trhu podle § 33 odst. 1 písm. h).*

*Osoba, která v rozporu s **nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/852** uvedla na trh nový výrobek s přidanou rtutí, se dopustí přestupku tím, že v rozporu s rozhodnutím příslušného správního úřadu podle § 33 odst. 1 písm. i) nestáhla takový výrobek z trhu*

